

skupina: FINANCE TESSEA

Tematická síť pro rozvoj sociální ekonomiky TESSEA, pracovní skupina Finance

Sociální ekonomika v ČR- financování sociálních podniků

Bořetice, 23.6.2011

Ing. Marek Jetmar, Ph.D.

Sociální podnik

Základní rysy:

Sociální podnikání jsou podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu. (UK)

Sociální podnik

Definice sociálního podniku

Sociálním podnikem se rozumí „subjekt sociálního podnikání“, tj. právnická osoba, její součástí nebo fyzická osoba, které splňují principy sociálního podniku. Sociální podnik naplňuje veřejně prospěšný cíl, který je formulován v základacích dokumentech. Vzniká a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu – ekonomického, sociálního a environmentálního.

(UK)

skupina: FINANCE

Cíle:

Zmapování možnosti financování sociálních podniků v ČR, analýza těchto možností, formulování doporučení.

Další aktivity: veřejné zakázky, veřejná podpora

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

skupina: FINANCE

Realizovaní výstupy:

- desk research - příprava materiálu Financování sociálních podniků,
- realizace terénních šetření a jejich vyhodnocení – sociální podniky,
- realizace terénních šetření a jejich vyhodnocení – finanční instituce,
- účast na jednáních s cílovou skupinou,
- stanoviska k financování sociálních podniků.

skupina: FINANCE

Financování sociálních podniků: Vyhodnocení řízených rozhovorů

Při realizaci řízených rozhovorů bylo navštíveno celkem 20 sociálních podniků. Ve zkoumaném vzorku byly zastoupeny podniky, které

- 1) podnikají již delší dobu,
- 2) zahájily podnikání před několika lety.

Jedná se převážně o podniky mladé, které jsou na začátku své podnikatelské činnosti.

Z hlediska geografického rozmístění byly osloveny podniky:

- ze Středočeského kraje,
- z Moravskoslezského kraje,
- z Královéhradeckého kraje.

Shrnutí zjištění

Jedná se o podnikání se vším všudy.

Dotace na zaměstnání znevýhodněných je dodatečný příjem, pro ekonomiku podniku je ale podstatný tj. zaměstnanci si na sebe musejí vydělat.

Využívání podpory na chod chráněné dílny.

Mix aktivit – podnikání, sociální služby.

Jsou obeznámeny s dotačními nástroji MPSV na podporu sociální ekonomiky, projekty již podaly či připravují.

Investice doposud realizovány z vlastních výnosů, u sociálních firem z dotací.

Zisk není zpravidla rozdělován, ale kumulován.

Investice směřovány do budov a technologií.

Možné bariéry při čerpání prostředků z komerčních zdrojů - preference obchodních společností ze strany bank, os. ops. ale i družstvo je pro ně nečitelné!,

I v dnešních složitých podmínkách firmy zvažují expanzi včetně vstupu do nových oborů.

Interpretace výsledků řízených rozhovorů se SP:

Firmy se nacházejí v první fázi své existence, tj. buď byly čerstvě založeny, případně se nacházejí ve období pozvolného rozvoje (tj. jejich podnikání se stabilizuje).

Zpravidla nevyžadují dodatečné hmotné investice, neboť podniky těží z pořízených kapitálových investic v minulých letech.

Jedná se zpravidla o subjekty, jejichž vznik byl podpořen poskytnutím investiční dotace na nákup technologií, případně nákup či modernizaci nemovitostí (SROP, IOP).

Pravděpodobně si neuvědomují potřebu kumulování zdrojů pro obnovu výrobních prostředků, dosahovaný zisk či nulové hospodaření je spojováno pouze s provozem (provozními náklady) firmy.

Interpretace výsledků řízených rozhovorů SP:

Většina podniků financuje svůj chod z vlastních příjmů. Výpadky plateb od klientů či zpoždění nárokových plateb od ÚP či MPSV, pak vyvolává problémy s likviditou.

Řízení cash flow je tak jedním ze základních problémů se kterými se tyto firmy při své podnikatelské činnosti musejí vypořádat. Za zvláště rizikovou lze označit situaci těch sociálních podniků, které nemají charakter obchodní společnosti, neboť jejich schopnost získat externí zdroje od finančních institucí je velmi nízká.

Významnou bariéru představuje nízká dostupnost investičních a především provozních úvěrů ze strany finančních institucí – bank.

Nízká dostupnost úvěrů od bank vychází převážně z problému ručení za poskytnutý úvěr. Banky požadují jako zástavu nemovitosti, které většina podniků nevlastní, nebo požadují zajištění úvěrů ručiteli.

Interpretace výsledků řízených rozhovorů s FI:

Základní zjištění:

S termíny sociální ekonomika, sociální podnik se FI neselekaly, případně měly pouze dílčí povědomí o obsahu (v některých případech privátní informace).

V okamžiku, kdy jim byl obsah vysvětlen, respondenti spojovali s těmito termíny aktivity týkající se financování výrobních družstev, chráněných dílen apod.

Interpretace výsledků řízených rozhovorů s FI :

Většina bank nechápe tento segment jako samostatný, či výrazně se odlišující od jiných jimi sledovaných (MSP, Retail).

Banky posuzují žádosti o financování sociálních podniků standardně dle svých vnitřně nastavených pravidel a nejsou ochotny přístup měnit. Zpravidla jsou při posuzování žádostí využívány aplikace určené pro MSP.

Interpretace výsledků řízených rozhovorů s FI :

FI nemají ve svém portfoliu specializované finanční produkty určené pro sociální podniky.

Přirozený segment finančních zprostředkovatelů nevznikl (kampeličky, regionální banky). Ojedinelé úvahy o vzniku nových produktů určených sociálním podnikům (ČSOB, ČS);

Smíšené zkušenosti s využíváním nástrojů EIB a EIF, malá ochota zapojit se do iniciativy PROGRESS – mikropůjčky. Malé a mikroúvěry řešeny spíše formou kontokorentu, kreditní karty.

Další kroky

Propojení dílčích výsledků šetření.

Syntéza poznatků.

Zpracování závěrečné zprávy.

skupina: FINANCE

Děkuji za pozornost.

jetmar.marek@seznam.cz

